

PROPOZÍCIE

Šaffova ostroha 2020

28. ročník

**celošátnej postupovej súťaže a prehliadky
solistov tanečníkov v ľudovom tanci**

október 2019

1. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA

1.1. Charakteristika súťaže

- 1.1.1. Celoštátna postupová súťaž a prehliadka sólistov tanečníkov v ľudovom tanci Šaffova ostroha je **vrcholným podujatím** tohto druhu na Slovensku.
- 1.1.2. Súťaž je určená deťom, mládeži a dospelým.
- 1.1.3. Súťaž nie je tematicky zameraná, ani vymedzená.
- 1.1.4. Súťaž sa koná **každý rok**.

1.2. Ciele súťaže

- 1.2.1. **Hlavným cieľom súťaže** je nadobúdanie vedomostí, rozvíjanie zručností a umelecko-odborný rast jednotlivcov a kolektívov prostredníctvom poznávania, realizácie a prezentácie v oblasti tradičného ľudového umenia a jeho folklorizovaných prejavov.
- 1.2.2. Ďalšími cieľmi sú:
 - 1.2.2.1. prezentovať a konfrontovať súčasnú interpretáciu ľudového tanca;
 - 1.2.2.2. prispievať k vyhľadávaniu talentov a osobností v oblasti ľudového tanca, upevňovať ich záujem o sebazvedelávanie, prispievať k účelnému a efektívnemu využívaniu voľného času;
 - 1.2.2.3. podnecovať interpretov ľudového tanca a tanečných pedagógov v oblasti ľudového tanca na vyhľadávanie a poznanie tradičného tanečného materiálu;
 - 1.2.2.4. podnecovať interpretov na hlbšie poznanie a osvojenie si ľudového tanca a jeho zákonitostí (forma tanca, štruktúra tanca, štruktúrna funkcia motívov v rámci motivických radov či tanečných sledov, vzťah tanečného a hudobného typu, vokálny prejav, funkcia tanca, tradičný odev a obuv, úprava, príp. používané náradie a pod.);
 - 1.2.2.5. inšpirovať interpretov na tvorivú a kvalitnú interpretáciu ľudového tanca;
 - 1.2.2.6. prispievať k zachovávaniu, rozvíjaniu a oboznamovaniu verejnosti s jedinečnými hodnotami ľudového tanca ako súčasťou nášho nehmotného kultúrneho dedičstva a s jeho nositeľmi a interpretmi.

1.3. Riadenie súťaže

- 1.3.1. Vyhlasovateľom a odborným garantom je Národné osvetové centrum z poverenia Ministerstva kultúry SR.
- 1.3.2. Organizátormi sú krajské a regionálne osvetové a kultúrne strediská, mestské kultúrne strediská a ďalšie kultúrne subjekty.

2. ŠTRUKTÚRA SÚŤAŽE

2.1. Kolá súťaže

- 2.1.1. Súťaž má postupový charakter a je **dvojstupňová**:
 - 2.1.1.1. krajské súťaže a prehliadky;
 - 2.1.1.2. celoštátna súťaž a prehliadka.
- 2.1.2. Základným stupňom súťaže je krajské kolo. Víťazi krajských kôl postupujú do celoštátneho kola.
- 2.1.3. Súťaž na vyšších stupňoch pozostáva zo súťažných vystúpení, interného hodnotenia poroty, odborného seminára a môže byť obohatená o tvorivé dielne alebo iné aktivity.

2.2. Súťažné kategórie

A. kategória: tanečníci a tanečnice interpretujúci tanec **podľa nositeľov tanečných tradícií**

(napr. tanečníci z folklórnych súborov)

A1. sólisti a sólistky,

A2. páry alebo trojice.

2.2.1 Súťažiaci musia absolvovať obe nasledovné časti:

2.2.1.1. povinná časť: verbunk z Branova - sólisti muži; starobabská z Myjavy – sólistky ženy; starobabská z Myjavy – páry,¹

2.2.1.2. voliteľná časť: interpretácia ľubovoľného typu tanca z ľubovoľnej lokality (sólistka žena môže v tejto časti interpretovať aj párový tanec s nesúťažiacim partnerom),

2.2.2 súťažiaci sú povinní spolu s prihláškou zaslať k voliteľnej časti **informácie o pramennom materiáli a zdrojoch naštudovania tanca** (videozáznam pramenného tanečného materiálu, prípadne aj ďalšie informácie – zápis tanca, údaje o nositeľoch, tanečnej príležitosti a pod.).

B. kategória: tanečníci interpretujúci **regionálnu tanečnú tradíciu** z regiónu, z ktorého pochádzajú, alebo v ňom dlhodobo pôsobia (napr. tanečníci z folklórnych skupín)².

2.2.3 Súťažiaci sú povinní spolu s prihláškou zaslať informácie o **zdroji/zdrojoch** naštudovania tanca (napríklad videozáznam, údaje o nositeľoch a informátoroch, písomný zápis tanca, opis tanca a príležitosť, pri ktorej sa tanec tancoval).

C. kategória: interpreti ľudového tanca vo veku **od 10 do 16 rokov**.

2.2.4 Interpretácia ľubovoľného typu tanca z ľubovoľnej lokality.

N. kategória: nositelia tanečných tradícií (prehliadková kategória bez vekového obmedzenia).

3. PODMIENKY PRE SÚŤAŽIACICH

3.1. Prihlasovanie

3.1.1. Na súťaži sa môžu zúčastniť tanečníci, ktorí v roku konania súťaže dovŕšili 10 rokov a sú občanmi Slovenskej republiky, alebo majú štatút Slováka žijúceho v zahraničí, a prezentujú materiál z územia Slovenska, presahujúcich hraničných regiónov, alebo oblastí historicky obývaných Slováckmi³.

3.1.2. Do základného kola súťaže sa súťažiaci prihlasujú **podľa miesta svojho pôsobenia, alebo bydliska**.

3.1.3. Do krajského kola súťaže sa **prihlásite** vyplnením elektronického formulára na stránke Národného osvetového centra <http://www.nocka.sk/sutaze-a-prehliadky/saffova-ostroha/>, v časti „Chcem sa prihlásiť“.

¹ V každom piatom ročníku súťaže bude povinným tancom tanec podľa Juraja Šaffu.

² V prípade nejednoznačnosti sa súťažiaci, alebo príslušný metodik radí s odborným pracovníkom Národného osvetového centra.

³ V prípade zahraničných Slovákov je potrebné zaslať videozáznam najvyššieho kola príslušnej súťaže s laureátom/víťazom, ktorého ako navrhnutého na postup bude hodnotiť spolu s ostatnými návrhmi celoštátna porota pred celoštátnym kolom Šaffovej ostrohy.

3.2. Súťažné podmienky

- 3.2.1. Súťažné čísla môžu mať trvanie **2 – 4 minúty**.
- 3.2.2. **Hudobný sprievod** môžu na krajskom kole tvoriť:
 - 3.2.2.1. sólisti inštrumentalisti (akordeón, heligónka, gajdica, gajdy a pod.),
 - 3.2.2.2. ľudová hudba,
 - 3.2.2.3. v krajnom prípade audiozáznam na nosiči CD, USB a pod.
- 3.2.3. Súťažiaci prechádza všetkými stupňami súťaže **s tým istým súťažným vystúpením**, ktoré uvedie v základnom stupni súťaže.⁴
- 3.2.4. Na celoštátnom kole zabezpečí organizátor súťaže pre účastníkov ľudovú hudbu. Tá bude interpretovať melódie funkčne viazané k povinnému tancu podľa vlastného výberu.
- 3.2.5. Súťažiaci sa **nemôžu** prezentovať so súťažným číslom, s ktorým sa už v minulosti na súťaži zúčastnili a s týmto súťažným číslom získali titul laureáta súťaže (neplatí pre kategóriu N).

4. POŽIADAVKY NA ORGANIZÁTOROV

4.1. Krajské súťaže a prehliadky

- 4.1.1. Uskutočniť najneskôr do **12. apríla 2020**.
- 4.1.2. Termín krajského kola je potrebné nahlásiť zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra najneskôr do 30. novembra 2019.
- 4.1.3. Protokol o udelení cien a výsledkov a Hodnotiacu správu predsedu poroty zaslať najneskôr do 7 dní po ukončení súťaže zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra.
- 4.1.4. Zabezpečiť **videozáznam** súťažných vystúpení a dodať jeden exemplár zodpovednému pracovníkovi Národného osvetového centra **najneskôr 30 dní** pred termínom konania celoštátneho kola súťaže.
- 4.1.5. Organizátor krajského kola súťaže **zašle členom odbornej poroty videozáznamy od súťažiacich a prihlášky so všetkými prílohami najneskôr 2 týždne** pred súťažou.

4.2. Celoštátna súťaž a prehliadka

- 4.2.1. Organizátorom je Hornozemplínske osvetové stredisko vo Vranove nad Topľou a uskutoční sa 29. – 31. 5. 2020 v MsDK vo Vranove nad Topľou a v Dlhom Klčove.

5. HODNOTENIE SÚŤAŽE

5.1. Poroty

- 5.1.1. Na objektívne hodnotenie súťažných vystúpení sa zostavujú odborné poroty z aktívnych odborníkov etnochoreológie, tanečnej pedagogiky, etnomuzikológie, etnológie a pod. s adekvátnou viacročnou praxou. Počet členov poroty s tanečným zameraním (tanečná pedagogika, etnochoreológia) má byť nadpolovičný.
- 5.1.2. Poroty môžu mať **3 až 7 členov**, pričom odporúčaný počet porotcov je kvôli hlasovaniu nepárny. Na krajskej súťaži odporúčame počet 5 porotcov.
- 5.1.3. Vymenovanie porotcov

⁴ Medzi stupňami súťaže môže súťažiaci v súťažnom vystúpení robiť úpravy na základe odporúčaní odbornej poroty.

5.1.3.1. V odbornej porote **na krajskej úrovni** musí byť minimálne **jeden člen vybraný Národným osvetovým centrom**. Ostatných členov krajskej poroty vyberajú regionálne a krajské osvetové strediská, ktoré organizujú krajské kolá súťaže. Pri výbere porotcov odporúčame organizátorom krajských kôl vyberať z odporúčaného zoznamu porotcov, ktorý tvorí prílohu týchto propozícií. Zloženie poroty odporúčame konzultovať s odbornými pracovníkmi Národného osvetového centra, ktoré je odborným garantom súťaže.

5.1.3.2. Celoštátnu porotu **vymenuje generálny riaditeľ Národného osvetového centra**.

5.1.4. Člen odbornej poroty na každom stupni súťaže **nesmie byť v konflikte záujmov**, t. j. v porote nemá pôsobiť porotca, ktorý súťažiacich **pripravoval**, alebo je so súťažiacimi **v blízkom príbuzenskom vzťahu**.

5.2. Hodnotenie súťaže

5.2.1. Hodnotenie prebieha zaradením všetkých súťažiacich v súťažných kategóriách **do zlatého, strieborného a bronzového pásma**, príp. **mimo nich**.

5.2.2. Na krajskej úrovni sa ďalej udeľuje **jeden priamy postup** do celoštátneho kola v každej kategórii. Návrh na postup získavajú i všetci súťažiaci umiestnení v zlatom pásme na krajských kolách súťaže. O ich postupe na základe videozáznamov z krajských súťaží rozhoduje vyhlasovateľ súťaže spolu s ďalšími odborníkmi.

5.2.3. Na celoštátnom kole súťaže sa udeľuje **jeden titul laureáta** v každej kategórii.

5.2.4. V odôvodnených prípadoch môže porota udeliť **špeciálne ceny**.

5.2.5. Na **krajskej** úrovni spracúva a odovzdáva organizátorom výsledky súťaže vo forme **hodnotiacej správy**, ktorá obsahuje odbornú analýzu a zdôvodnenie rozhodnutia poroty, **predseda poroty**. Na **celoštátnej** úrovni to vykonáva **každý člen** odbornej poroty. Hodnotiaca správa je prílohou k propozíciám.

5.3. Kritériá hodnotenia

5.3.1. **štýlové, technické a výrazové zvládnutie daného typu tanca**,

5.3.2. **rešpektovanie zákonitostí daného typu tanca** (forma tanca, štruktúra tanca, štruktúrna funkcia motívov v rámci motívických radov, či tanečných sledov, etiketa tanečného prejavu – privolanie partnerky, ukončenie tanca, správanie a roly partnerov v tanci, hlasové prejavy – pokriky, ujúkanie...), pričom pri práci s videozáznamom nie je cieľom kopírovať filmovú predlohu, ale porozumieť systému tanca,

5.3.3. vhodný **výber hudobného repertoáru** viazaného na daný typ tanca,

5.3.4. vhodne **zvolený odev** a odevné doplnky,

5.3.5. využitie dosiaľ **neznámeho** pramenného materiálu,

5.3.6. **celkový dojem a presvedčivé zažitie tanca**.

5.4. Ocenenia

5.4.1. Vecné ceny a diplomy.

5.4.2. Laureáti v každej kategórii budú prezentovaní v scénických programoch na **Folklórnom festivale Východná 2020** a **Festivale neprofesionálneho umenia TvorBA 2020** v Bratislave - Starom meste. Ďalší úspešní účastníci môžu byť do týchto programov prizvaní. Účastníci celoštátneho kola súťaže v detskej kategórii C budú mať možnosť zúčastniť sa v danom roku tvorivých dielní **Muzičky a Malí tanečníci**.

6. KONTAKT

- 6.1. V prípade nejasností kontaktujte odbornú pracovníčku Národného osvetového centra pre folklór a folklorizmus:

Mgr. Katarína Babčáková, PhD.

Národné osvetové centrum

Námestie SNP č. 12

812 34 Bratislava

katarina.babcakova@nocka.sk

+421 2 204 71 257

7. ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

- 7.1. Propozície nadobúdajú účinnosť podpísaním generálnym riaditeľom Národného osvetového centra.
- 7.2. Prípadné zmeny, doplnenia a spresnenia propozícií vydáva Národné osvetové centrum.
- 7.3. Súťaž nie je realizovaná za účelom dosiahnutia zisku.
- 7.4. V dôsledku nesplnenia akýchkoľvek podmienok uvedených v týchto propozíciách nemusí byť súťažiaci prijatý do súťaže, alebo môže byť zo súťaže vyradený.
- 7.5. Počas celého priebehu celoštátneho kola sú všetci súťažiaci k dispozícii a môžu byť podľa potrieb využití na prezentačné a spoločenské sprievodné aktivity v mieste konania súťaže i v blízkom okolí.
- 7.6. Deti sú povinné prísť na súťaž v sprievode dospeléj osoby (pedagóga, vedúceho súboru, rodiča alebo inej dospeléj osoby), ktorá chráni ich bezpečnosť a rieši ich problémy organizačného či sociálneho charakteru.
- 7.7. Súťažiaci prihlásením do súťaže vyhlasuje, že jeho súťažné dielo má vysporiadané všetky práva viažuce sa k tomuto dielu, najmä autorské práva a nevzťahujú sa na ne práva tretích osôb.
- 7.8. Súťažiaci prihlásením do súťaže udeľuje Národnému osvetovému centru a organizátorom jednotlivých kôl súťaže bezodplatný súhlas na použitie svojho umeleckého výkonu v zmysle príslušných ustanovení Autorského zákona, a to najmä na vyhotovenie originálu i rozmnoženiny záznamu umeleckého výkonu, verejný prenos umeleckého výkonu a sprístupňovanie záznamu umeleckého výkonu verejnosti, za účelom šírenia osvetovej činnosti v pôsobnosti organizátorov jednotlivých kôl súťaže a Národného osvetového centra. Súťažiaci zároveň súhlasí s použitím svojej podobizne na propagačné účely.
- 7.9. Súťažiaci prehlasujú, že sa oboznámili s podmienkami spracúvania osobných údajov Národným osvetovým centrom, ktoré je dostupné na www.nocka.sk alebo v Národnom osvetovom centre.

7.10. Prílohy k propozíciám

- 7.10.1. Príloha č. 1 – **Protokol o udelení cien a výsledkov** (vypĺňa organizátor daného stupňa súťaže).
- 7.10.2. Príloha č. 2 – **Hodnotiaca správa pre porotcov** (vypĺňa predseda poroty na nižších stupňoch súťaže a všetci členovia poroty na celoštátnej úrovni).
- 7.10.3. Príloha č. 3 – **Odporúčaný zoznam porotcov.**

Bratislava

.....
JUDr. Ing. Michal Bartók
generálny riaditeľ